

თეიმურაზ ფანჯიკიძე

სართ კი თქვენ ქართველები?

(„იეპოვას მოწმეების“ ღენომინაციის წევრებთან შეხვედრაზე წარმოთქმული სიტყვა)

მათი რიცხვი საკმაოდ გაიზარდა, მათ ზშირად შეხვდებით არა მარტო მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში, არამედ საქართველოს ყველა კუთხეშიც. ისინი დაუზარლად დადიან კარდაკარ და თავგამოდებით უმტკიცებენ ადამიანებს, რომ ყველა აქამდე არსებული რელიგია არასწორი და ცრუა, და, რომ თავი უნდა დაანებონ ყველაფერს და მხოლოდ მათ მიერ ნაპოვნი ჭეშმარიტების გზით იარონ, რათა დაიმკვიდრონ „ღვთის სასუფეველი“. ამ ხალხს „იეპოვას მოწმეები“ ჰქვია...

ძმებო და დებო! ალბათ ასე უნდა მოგმართოთ, რადგან ასე მიმართავენ ერთმანეთს პირველი ქრისტიანები, ასე ეძახით თქვენ ერთმანეთს და თავს ქრისტიანებს უწოდებთ. გარდა ამისა, მიუხედავად ჩვენი განსხვავებული შეხედულებებისა და აღმსარებლობისა, მეც და თქვენც ქართველები ვართ, შესაბამისად, ერთი სამშობლო, ერთი საზრუნავი გვაქვს და, წესით, სიხარულიცა და წუხილიც საერთო უნდა გაგვანდეს...

მადლობელი ვარ, რომ მომიწვიეთ თქვენს სამლოცველოში, ჩემთვის როგორც ფილოსოფოსისა და რელიგიათმცოდნისათვის, დიდი მნიშვნელობა აქვს საკუთარი თვალით ვიხილო და სათანადოდ აღვიქვა ის, რასაც თეორიულად კარგად ვიცნობ, ან სხვაგან მინახავს, თქვენთან კი პირველად მოვედი. ჩემთვის მეტად საინტერესოა, გავეცნო თქვენს წარმოდგენებს,

შეხედულებებს, სარწმუნოებრივ სულისკვეთებას, ერთგულებას ღვთის სიტყვისადმი და „იეჰოვას“ ეროვნულ გრძნობებსაც დაეკვირდე. აკი ვთქვი, ჩვენ ერთი სამშობლო, შესაბამისად, ერთი საერთო ინტერესი და მამოძრავებელი ძალა უნდა გვაერთიანებდეს...

ჩემთვის ეს არ არის პირველი შეხვედრა „იეჰოვას მოწმეებთან“. თქვენს თანამოაზრეებს – სულიერ ძმებსა და ღებს ხშირად შეგხვედრივარ სხვადასხვა ქვეყანასა თუ ქალაქში, დავსწრებივარ მათ შეკრებებს, ლოცვებს, დღესასწაულებს, ბიბლიურ კითხვებს, რომლებშიც დაწვრილებით განიხილებოდა „სადმროთ წერილის“ ცალკეული ღოგმები, დებულებები და გამონათქვამები. აქაც, საქართველოში, ქუჩებსა თუ სხვა ღია ადგილებში არაერთხელ შევსწრებივარ თქვენს არნახულ აქტივობასაც.

ისიც უნდა ვთქვა, რომ საკმარისად ვიცნობ „იეჰოვურ“ ლიტერატურას. ოჯახში, ჩემს პირად ბიბლიოთეკაში ბიბლიის სხვა ტექსტებთან ერთად ინახება „სადმროთ წერილის“ ის გამოცემები (ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე), რითაც თქვენ სარგებლობთ ღვთისმსახურებისას. სისტემატურად ვეცნობი (ამას ჩემი პროფესია მავალეს) თქვენ მიერ გამოცემულ ლიტერატურას: წიგნებს, ჟურნალებს, ტრაქტატებს, ბუკლეტებს თუ საგაზეთო სტატიებს. მათგან განსაკუთრებით მინდა გამოვყო ორი ჟურნალი: „სადარაჯო კოში“ და „გამოფხიზლდით“, რომლებიც მსოფლიოს მრავალ ენაზე (194), მათ შორის ქართულ ენაზეც გამოღის და აქტიურად მიწოდება მკითხველს. მათში მარტივად და მისაწვდომად არის გადმოცემული სამყაროს „იეჰოვური“ ხედვა, ყოველივე ის, რაც ასახავს თქვენს ბიბლიურ ინტერპრეტაციებს, შეხედულებებს და რწმენას.

ცხადია, არც ეს დღევანდელი გამოსვლა არის პირველი ჩემს, როგორც რელიგიათმცოდნის პრაქტიკაში, რადგან საკუთარი შეხედულებები, წარმოდგენები თუ უშუალო შთაბეჭდილებები „იეჰოვას მოწმეების“ მოძღვრებასა თუ პრაქტიკაზე, არაერთხელ მაქვს დაფიქსირებული ბევრ საგაზეთო, საჟურნალო სტატიაში, ზეპირ გამოსვლაში, სადაც ყოველთვის ვცდილობდი, შედარებითი რელიგიათმცოდნეობის პოზიციიდან ობიექტურად განმეხილა ბიბლიის თქვენეული ხედვა და მისგან მომდინარე რელიგიური პრაქტიკა. ამ ნაწერებიდან განსაკუთრებით მინდა გამოვყო ჩემი ვრცელი წიგნი „რელიგიური პროცესები საქართველოში XX და XXI საუკუნეთა მიჯნაზე“, რომელიც ჯერ კიდევ 2003 წელს გამოვიდა. მასში დაწვრილებით ვსაუბრობ „იეჰოვას მოწმეების“ დენომინაციის რუსულსა და ამერიკულ ფრთებზე. მათ დამარსებლებზე: ნ. ს. ილინსა და ჩ. რასელზე, ამ დენომინაციის ჩასახვისა და განვითარების ისტორიაზე, საქართველოში შემოსვლაზე, მის მიზნებზე, პოზიციებსა თუ შემდგომი გავრცელების პერსპექტივებზე.

ჩვენ, რელიგიათმცოდნეებსა თუ სხვადასხვა კონფესიათა თეოლოგებს „იეჰოველები“ ხშირად გვედავებიან, რომ არასწორად გვესმის და უსამართლოდ ვაკრიტიკებთ „იეჰოვურ“ მოძღვრებას, მათ ბიბლიურ ინტერ-

პრეტაცებს. მე კარგად მესმის ამ რწმენის მიმდევართა სურვილი, რომ მათ მოძღვრებაზე ადამიანებმა არ იმსჯელონ კრიტიკოსთა ცალმხრივი შეხედულებებით, არამედ იხელმძღვანელონ და დაეყრდნონ მხოლოდ პირველად წყაროებს, უპირველეს ყოვლისა კი, „საღმრთო წერილს“. ამიტომ, თქვენთან საუბრისას, შევეცდები ობიექტურად ჩამოვყალიბო, თუ როგორ გავიგე, როგორ მესმის ის ძირითადი პრინციპები თუ დებულებები, რასაც ეყრდნობა „იეჰოვური“ რწმენა. თუ რაიმე სწორად (თქვენეული გაგებით) არ იქნება გადმოცემული, აქვე შეგიძლიათ პრეტენზია გამოთქვათ...

ჩემს საუბარს „საღმრთო წერილით“ დავიწყებ, რომელიც „იეჰოვური“ გაგებით, ერთადერთია, რაც საფუძვლად უნდა დაედოს ჭეშმარიტ რწმენას. ამის დასადასტურებლად მოგვყვით ციტატა პავლეს მეორე ეპისტოლეიდან ტიმოთეს მიმართ: „მთელი წერილი ღვთისუფლიერია და სარგო-სასწავლებლად, სამხილებლად, გამოსასწორებლად და სიძარითლის შესაგონებლად“ (2 ტიმ. 3:16). სხვა ყველაფერი, რაც ესოდენ ღირებული და ფასეულია სხვა უმრავლესი ქრისტიანული მიმართულებებისათვის, მათ შორის „საღმრთო გადმოცემა“, ეკლესიის მამათა თუ სხვა ღვთისმეტყველების გვიანდელი შეხედულებები, მათი ბიბლიური ინტერპრეტაციები საერთოდ უარყოფილია, უპირატესობა ეძლევა მხოლოდ ჩ. რასელის ბიბლიურ ინტერპრეტაციებს.

იმათ, ვისაც კი ოდნავ შეხება მაინც ჰქონია „იეჰოვას მოწმეებთან“, დამეთანხმება, თუ რა დიდ მნიშვნელობას ანიჭებთ თქვენ ღვთის სახელის – იეჰოვას ხსენებას, რის აუცილებლობასაც ფსალმუნიდან მოტანილი ფრაგმენტებით ცდილობთ: „...შენი სახელია უფალი“ („იეჰოველები“ წერენ „იეჰოვას“, – თ. ფ.).

თქვენზე ინტერპრეტაციით, უფლის სახელის ხსენებას დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა თვით იესო ქრისტე და თავის მიმდევრებს ასწავლიდა წარმოეთქვათ ღვთის სადიდებელი ღოცვა: „მამაო ჩვენი, რომელი ხარ ცათა შინა, წმიდა იესო სახელი შენი“ (მთ. 6:9); ან, როგორც ეს იოანეს სახარებაშია ნათქვამი: „გამოუცხადე შენი სახელი ადამიანებს, რომლებიც მომეცა ქვეყნისაგან, შენი იყვნენ და მე მომეცი და დაიცვეს შენი სიტყვა“ (ინ. 17:6).

რაც შეეხება „იეჰოვას“ სახელის მხოლოდ უფლის სახელით ხსენებას (რადგან სხვა უფალი არ არსებობს), თქვენ ასე განმარტავთ: „იუდაიზმის მიმდევრებმა ქრისტიანობაში შეწყვიტეს ღვთის სახელის ნებისმიერი ფორმით ხსენება, რადგანაც ღმერთი ერთადერთია და არ არსებობს სხვა ღმერთი, რომლისგანაც ის უნდა განვასხვავოთ. ღვთის სახელის გამოყენება სრულიად მიუღებელია ქრისტიანული ეკლესიის საყოველთაო მრწამსითაც“. ამიტომ, ღვთის სახელი ჩაანაცვლეს ტიტულით „უფალი“. ახლანაჲ კი, ვატიკანის საეკლესიო კრებამ ეპისკოპოსებისათვის ახალი დირექტივა გამოსცა: „ტელერაგრამატონით წარმოდგენილი ღვთის სახელი YHWH — იეჰოვას მოწმეების აზრით, ქართულ ენაზე ღვთის სახელი წარმოითქმება,

როგორც „იეჰოვა“ — არც უნდა გამოიყენონ და არც უნდა წარმოთქვან თავიანისმცემლობის დროს“...¹

აღნიშნულია ისიც, რომ „უებსტერის“ ახალი საერთაშორისო ლექსიკონის მესამე გამოცემაში „იეჰოვა“ ღმერთზე ნათქვამია, რომ ის არის „უზენაესი ღვთაება და ერთადერთი ღმერთი, რომელსაც „იეჰოვას მოწმეები“ სცემენ თავიანის“.

ამასთან, ყველასათვის ცნობილია ისიც, რომ „იეჰოველთა“ მოძღვრება კატეგორიულად ილაშქრებს სამების დოგმატის წინააღმდეგ. მათი თქმით, ეს დოგმატი ბევრჯერ იყო ადამიანთა დაბნეულობის და გაუგებრობის მიზეზი, რომ სინამდვილეში დამოკიდებულება ღმერთსა და იესო ქრისტეს შორის, არ უნდა გავიგოთ, როგორც ურთიერთობა ორი თანაბარი ძალის სუბიექტს შორის, არამედ როგორც დამოკიდებულება მამასა და შვილს შორის. იესო ქრისტეს, ძეს ღვთისას, მართალია, უდიდესი მისია დაეკისრა ამქვეყნად — შეერიგებინა ცოდვილი კაცობრიობა ღმერთთან, რაც მან ბრწყინვალედ შეასრულა კიდევ, მაგრამ თვით იგი ღმერთი არ ყოფილა.

რაც შეეხება „სულიწმიდას“, იგი „იეჰოვური“ გაგებით, მხოლოდ ძალაა, რომლის მეშვეობითაც „იეჰოვა“ (აღონაი) მოქმედებს.

ამ მოსაზრებების საწინააღმდეგო არგუმენტად, ღვთისმეტყველები მათეს სახარებიდან მაცხოვრის სიტყვებს იმორჩევენ, რომლითაც მან თავის მოწაფეებს მიმართა: „მამ წადით, დაიმოწაფეთ ყველა ხალხი და ნათელი ეცით მათ მამის და ძის და სული წმიდის სახელით“ (მთ. 28:19). თავის მხრივ „იეჰოველები“ პასუხობენ, რომ ამ ციტატაში არაფერია ნათქვამი მათ ერთობასა და მთლიანობაზე. შესაბამისად, ბიბლია სულაც არ ადასტურებს სამების ერთობას.

გარდა ამისა, იმის დასამტკიცებლად, რომ მამა ღმერთი უფრო მაღლა დგას იესო ქრისტეზე და, შესაბამისად, ეს უკანასკნელი ღმერთი არ არის, მოგაქვთ ორი ადგილი „ახალი აღთქმიდან“: „ესეც მინდა გაუწყოთ, რომ ყოველი კაცის თავი ქრისტეა. ქალის თავი — კაცი, ხოლო ქრისტეს თავი — ღმერთი“ (I კორ. 11:3). ამასვე მიუთითებსო მოციქული პავლეს სიტყვები კოლასელებისადმი გაგზავნილ ეპისტოლეში (კოლ. 1:15, 16) და ფრაგმენტი იოანეს სახარებიდან, სადაც ნათქვამია: „საუკუნო სიცოცხლე კი ის არის, რომ გიცნობდნენ შენ, ერთადერთ ჭეშმარიტ ღმერთს და იმას, ვინც შენ მოაუღინე — იესო ქრისტეს“ (ინ. 17:3).

ერთი სიტყვით, „იეჰოველთა“ მიხედვით, იესო ქრისტე ღვთის შვილია, რომელსაც უდიდესი მისია დაევალა ამქვეყნად — ეხსნა ადამიანები პირველქმნილი ცოდვისაგან, შეერიგებინა ისინი განრისხებულ ღმერთთან. მაგრამ მასთან ერთად, სამწუხაროდ, ქვეყნად არსებობს ბოროტებაც, რომელიც წინ ეღობება და ხელს უშლის ამ პროცესს. „იეჰოველთა“

¹ბიბლიის გადამწაფებული სტანდარტული თარგმანის წინასიტყვაობა, რომელიც „ამერიკაში ქრისტეს ეკლესიების ეროვნული საბჭოს“ ნებართვით გამოიცა.

გაგებით, ქვეყნიერება მთლიანად ბოროტებაშია ჩაფლული, რასაც ეშმაკი (სატანა) განაპირობებს. სწორედ ის არის მსოფლიოს ფაქტიური მმართველი და მთავარი მაცდუნებელიც. ამის დასადასტურებლად „იეჰოველები“ მიუთითებენ ორ ადგილზე „ახალი აღთქმიდან“ (ინ. 5:19; და გამც. 12:9).

მათი მტკიცებით, ის, ვინც გახდა სატანა, თავდაპირველად ღმერთის მიერ შექმნილი ანგელოზი იყო, მას შემურდა ღმერთის მდგომარეობა, გადაუხვია უფლის გზას და საკამათო გახდა ღმერთის კანონიერი მმართველობა. იმ მიზნით, რომ მოეტყუებინა პირველი ქალი, თავის იარაღად გველი გამოიყენა და ამგვარად აიძულა ადამი და ევა, იმის ნაცლად, რომ ღვთის ნება შეესრულებინათ, ეშმაკის განკარგულებას დამორჩილებოდნენ. სატანის განზრახვით მასვე უნდა დამორჩილებოდნენ პირველი ადამიანების ჯერ არდაბადებული შთამომავლებიც. ეშმაკს (სატანას) სხვაგვარად წუთისოფლის ღმერთსაც უწოდებენ; ახალი აღთქმის „იეჰოვურ“ თარგმანში მოციქულ პავლეს მეორე ეპისტოლეში კორინთელთა მიმართ 4:4, იგი ნახსენებია, როგორც „ამქვეყნიერების ღმერთი“. ცხადია, სატანა არ არის ქვეყნიერების ერთადერთი მმართველი. მას თავისი თანამზრახველებიც ჰყავს. ესენია დემონები, რომლებიც წინათ ანგელოზები იყვნენ. სატანამ შეძლო მათი გადაბირება და მათ ერთობლივად გაილაშქრეს ღმერთის წინააღმდეგ.

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, სამყაროში ერთმანეთს უპირისპირდება და ებრძვის ორი ძალა: სიკეთე და ბოროტება. მათ შორის აუცილებლად მოხდება დიდი და გადამწყვეტი ბრძოლა, რომელსაც **არმაგედონი** ერქმევა, რომლის დროსაც ერთმანეთს საბოლოოდ დაუპირისპირდებიან ღმერთი „იეჰოვა“ და სატანა. „იეჰოველები“ ამ დღეს, იერემიას წიგნზე დაყრდნობით, ღვთის დიდ დღეს უწოდებენ (იერ. 25:32, 33).

რაც შეეხება ახალ აღთქმას, „იეჰოველთა“ მტკიცებით, აქაც ამკარადაა საუბარი ბოროტებისაგან თავის დაცვის აუცილებლობაზე. კერძოდ, პავლე მოციქულის მიერ ეფესელთა მიმართ გაგზავნილ ეპისტოლეში წერია: „შეიმოსეთ ღვთის სრული საჭურველი, რათა შეგეძლოთ წინ აღუდგეთ ეშმაკის ხრიკებს, რადგანაც სისხლისა და ხორცის წინააღმდეგ კი არ ვიბრძვით, არამედ მთავრობათა და ხელმწიფებათა. ამ ბნელი საწუთროს მპყრობელთა და ცისქვეშეთის უკეთურ სულთა წინააღმდეგ“ (ეფეს. 6:11-12).

„იეჰოველები“ ასე მსჯელობენ: მართალია ბევრი დასცინის იმ იდეას, რომ ბოროტი სულები მართავენ ქვეყნიერებას, მაგრამ ეს გასაკვირი სულაც არ არისო, ზოგჯერ ხომ თვით სატანაც სინათლის ანგელოზის სახეს იღებსო (2 კორ. 11:12) და ამიტომ მრავალს აბრძალებსო... სატანა, აგრძელებენ „იეჰოველები“, არა მარტო ადამიანებს აცდუნებს, არამედ მან სცადა თვით იესო ქრისტეს ცდუნებაც, თუმცა წარუმატებლად, იესომ მას მკაცრად უპასუხა: „განუდ, სატანაუ“... „იეჰოველთა“ თქმით, ღმერთმა სატანას გამოუყო დრო, რათა მას ეცადა თავისი პრეტენზიის დაკმაყოფილებას (რომ იგი შეძლებდა ადამისა და ევას ჯერ არდაბადებული შთამომავლების

უფლისაგან ჩამოშორებას), მაგრამ ეს ვერ მოახერხა („იეჰოველები“ ამის დასადასტურებლად მიუთითებენ იობის წიგნზე, სადაც მართლმორწმუნე იობი, მიუხედავად უსასტიკესი გამოცდისა და ცდუნებისა, არ აჰყვა ეშმაკის ზრახვებს და ღვთის ერთგული დარჩა), (იობ. 1:6-12; 21:10).

„იეჰოველთა“ გაგებით, არმაგედონი არ არის შემთხვევითი მოვლენა, რომლის დროსაც განურჩევლად ყველა განადგურდება. მის დროს მხოლოდ ბოროტი ადამიანები მოისპობიან. როგორც ფსალმუნებშია ნათქვამი: „მაღლე აღარ იქნება ბოროტი: დააკვირდები მის ადგილს და აღარ იქნება იგი“ (36:10). არმაგედონის შემდეგ კი — „მართლები დაიმკვიდრებენ დედამიწას და მარადიულად იცხოვრებენ მასზე უკუნისამდე“ (ფს. 36:29). არმაგედონის დროს ბევრი დაიღუპება, მაგრამ მილიონობით ადამიანი გადარჩება. სწორედ ამ დროიდან დაიწყო მშვიდობიანი პერიოდი დედამიწაზე (გამც. 21:3.4). რაც შეეხება დროს, თუ როდის და როგორ მოხდება კონკრეტულად ეს ამბავი, ან რა იქნება ნიშანი ქრისტეს მოსვლისა, „იეჰოველები“ მიუთითებენ მათეს სახარებაზე, სადაც ნათქვამია: „... მრავალნი მოვლენ ჩემი სახელით და იტყვიან: მე ვარ ქრისტეო და მრავალს აცდუნებენ. გაიგებთ აგრეთვე ომებსა და ომების ამბებს. თქვენ იცით, ნუ შეძრწუნდებით, ვინაიდან ყოველი ეს უნდა მოხდეს, მაგრამ ჯერ კიდევ არ არის დასასრული. რადგან აღდგება ხალხი ხალხის წინააღმდეგ, სამეფო სამეფოს წინააღმდეგ: და იქნება შიმშილობა და ჭამიანობა და მიწისძვრანი აქა-იქ. ხოლო ყოველივე ეს საღმობათა დასაბამია. მაშინ მიგცემენ სატანჯველად და მოგაკლავენ თქვენ; და მოგიძულეებთ ყველა ხალხი ჩემი სახელის გამო. მრავალი შეცდება მაშინ, გასცემენ და შეიძულეებენ ერთურთს. მრავალი ცრუწინასწარმეტყველი აღდგება და აცდუნებს მრავალს. და ურჯულოების მოძრაულების გამო მრავალში განელდება სიყვარული. ხოლო ვინც ბოლომდე დაითმენს, იგი ცხონდება“ (მთ. 24:5-13).

ამასვე იმეორებს ლუკას სახარებაც: „... როდესაც იესოს ფარისევლებმა ჰკითხეს, როდის მოვა ღმერთის სასუფეველიო, მიუგო და უთხრა მათ: ღმერთის სასუფეველი არ მოვა სააშკარაოდ: ვერ იტყვიან: აგერ აქ არის, ან კიდევ აგერ, იქო; ვინაიდან, აჰა, ღმერთის სასუფეველი თვითონ თქვენშია“ (ლუკ. 17:20.21). ან კიდევ: „... იქნება ნიშნები მზეზე, მთვარესა და ვარსკვლავეთში: ხოლო მიწაზე — ზღვის ღრიალით და ტალღების ზათქით შეძრწუნებული ხალხების ურვა. შიშით გახედებიან კაცნი, სამყაროს თავზე მოწვევნილი უბედურების მოლოდინში, ვინაიდან შეიძვრიან ციური ძალნი. მაშინ იხილავენ ძეს კაცისას, ღრუბლით მომაველს დიადი ძალითა და დიდებით. ხოლო როცა დაიწყება ყოველივე ამის ახდენა, აღიმართეთ და მაღლა ასწიეთ თავი, ვინაიდან ახლოვდება თქვენი გამოსხნა... როცა იხილათ, რომ ყოველივე ეს ხდება, იცოდეთ, რომ ახლოა ღმერთის სასუფეველი... ჭეშმარიტად გეუბნებით თქვენ: არ გადავა ეს მოდგმა*, ვიდრე

* იეჰოველების ბიბლიაში მოდგმის ნაცვლად წერია თაობა.

ყოველივე ეს არ აღსრულდება“ (ლუკ. 21:25-32).

ამას კიდევ უფრო აზუსტებს მოციქული პავლე თავის მეორე ეპისტოლეში ტიმოთესადმი: „ეს კი იცოდე, რომ უკანასკნელ დღეებში მოიწევა საზარელი ჟამი. რადგანაც კაცნი იქნებიან თვითმოყვარენი, ვერცხლის მოყვარენი, ქედმაღალნი, ამპარტავანი, მემობელნი, მშობლების ურჩნი, უმადურნი, უღირსნი, კაცთმოძულენი, გულდრძონი, მახეზღარნი, აღვირახსნილი, გულმხეცნი, სიკეთის მოძულენი, გამცემნი, თავხედნი, მზავობარნი, უფრო განცხრომის მოყვარენი, ვიდრე ღმრთისა. მოჩვენებითად ღვთისმსახურნი, სინამდვილეში კი ძალის უარმყოფელნი; ამნაირთაგან შორს დაიჭირე თავი. სწორედ ისინი არიან, ზაკვით რომ იპარებიან სახლებში და ატყვევებენ სხვადასხვა ვნებით შეპყრობილ ქალებს; ერთთავად რომ სწავლობენ, მაგრამ ვერასგზით ვერ აღწევენ ჭეშმარიტების შემეცნებას“ (II ტიმ. 3:1-7).

ერთი სიტყვით, აქ კონკრეტულ თარიღზე სრულიადაც არ არის საუბარი. მიუხედავად ამისა, თქვენს თანამოაზრეებს არაერთხელ დაუსახელებიათ ასეთი თარიღები. ამ თარიღებით კი წინასწარმეტყველება არ ახდენილა.

თუ დღევანდელ დღეზე ვილაპარაკებთ, „იეპოველთა“ მტკიცებით, რაც ახლა ხდება, ძალიან ჰგავს ბიბლიაში აღწერილ არმაგედონის წინა პერიოდს. შესაბამისად, ეს წინასწარმეტყველება მალე უნდა შესრულდესო. მათი აზრით, ეს დასტურდებაო ჩვენს დროში „იეპოვას მოწმეთა“ საქმიანობით, რადგან მათი თქმით, მათეს სახარებაში (24:14) ამ სასიხარულო ცნობას (ღვთის) სამეფოს შესახებ იქადაგებენ, მთელ მსოფლიოში ყველა ხალხებისათვის დასამოწმებლად და მაშინ მოვა აღსასრული (მთ. 24:14).

„იეპოვური“ ლიტერატურის მტკიცებით, ეს დრო ძალიან ახლოა, რადგან დღეს 235-ზე მეტ ქვეყანაში მათი მომხრეები 500-ზე მეტ ენაზე ქადაგებენ ღვთის სამეფოს შესახებ სასიხარულო ცნობას. ერთი სიტყვით, „იეპოველთა“ მტკიცებით: „ყოვლისშემძლე ღვთის დიდი დღე მალე დადგება და იყავით მათ შორის, ვისაც იეპოვა დაიცავს, ესენი კი „იეპოვას მოწმეები“ არიან.

რამდენიმე სიტყვა უნდა ვთქვა ადამიანის პრობლემის „იეპოვურ“ ხედვაზეც. როგორც თქვენი აღმსარებლობის წიგნებიდან და ბროშურებიდან ვიგებთ, ქვეყნიერებაზე ჩვენი არსებობა მიწიერი ცხოვრებით არ ამოიწურება. თქვენ, ისევე როგორც მრავალ ქრისტიანს, გწამთ, რომ ღმერთმა ღვადმიწაზე გამოგზავნა იესო ქრისტე, რათა დაეღვარა საკუთარი სისხლი, როგორც გამოსასყიდი, რომლითაც ადამიანები უნდა გამართლებულიყვნენ და მიეღოთ მარადიული სიცოცხლე. ამის დასადასტურებლად იშველიებთ ფრაგმენტს პავლე მოციქულის ეპისტოლედან რომაელებისადმი, სადაც ნათქვამია: „ახლა... მისი სისხლით გაემართლდით“ (რომ. 5:9). იგივე აზრი მეორდება მათეს სახარებაშიც (20:28).

„იეპოვას მოწმეებს“ აქვთ მომავალი სიცოცხლის იმედი, რომელიც

დაფუძნებულია მკვდრით აღდგომის რწმენაზე ღვთის სამეფოს მმართველობის დროს. ცხადია, ვიცი თქვენეული ის რწმენა, რომ პიროვნება სიკვდილის დროს წყვეტს არსებობას, ამის დასადასტურებლად მოგაქვთ ციტატები ფსალმუნიდან: „იმ დღეს გაქრება მისი ფიქრები“ (ფს. 145-3.4), წინასწარმეტყველ ეზეკიელიდან (18:4), ეკლესიასტეს წიგნიდან (9:5) და ამთავრებთ იოანეს სახარებით, სადაც ნათქვამია, რომ ღმერთი გაიხსენებს მათ აღდგომის დროს (ინ. 5:28,29).

მაგრამ „იეჰოვას მოწმეები“ დარწმუნებული არიან, რომ როგორც ნოე და მისი ოჯახი გადაურჩა წარღვენას, ასევე დღეს მცხოვრებთაგან ბევრი გადარჩება და იმის შემდეგ, რაც ღმერთის სამეფო გაანადგურებს ყველა დღევანდელ მთავრობას, ისინი ბედნიერად და მარადიულად იცხოვრებენ გასუფთავებულ დედამიწაზე (მთ. 24:36. 39; 2 პეტ. 3:5-7, 13). მაგრამ ეს დამოკიდებული იქნება იმაზე, თუ როგორ ვასრულებთ იეჰოვას მოთხოვნებს. ბიბლია ამბობს „ქვეყნიერება გადადის, ღმერთის ნების აღმსრულებელი კი რჩება უკუნისამდე“ (I ინ. 2:17; 36:11; გამც. 7:9; 13-15; 21:1-5).

„იეჰოველთა“ მოძღვრებაში, ისევე როგორც ტრადიციულ ღვთისმეტყველებაში, დიდი ადგილი უკავია სწავლებას ღვთის სასუფეველის შესახებ, როგორც „იეჰოვური“ ლიტერატურიდან ვგებულობთ: „იეჰოვას მოწმეებს სწამთ, რომ ამ სამეფოში იგულისხმება რეალური მთავრობა, რომელიც ციდან იმეფებს დედამიწაზე და რომლის უხილავი მეფე არის იესო ქრისტე. „უფლობა იყო მის ბეჭებზე, — ამბობს ბიბლია, — ხელმწიფის განსაღიღებლად და უბოლოო მშვიდობისათვის“ (ეს. 9:5.6).²¹

ამასთან, თქვენ ამტკიცებთ, რომ ღვთის სამეფოში მხოლოდ იესო ქრისტე არ იქნება, არამედ მასთან ერთად ცაში იქნება მრავალი თანამმართველი. ამის დასადასტურებლად იმოწმებთ პავლეს მეორე ეპისტოლეს ტიმოთესადმი, სადაც წერია: „თუ მოვითმენთ, მასთან ერთად ვიმეფებთ კიდეც“ (2 ტიმ. 2:12). გარდა ამისა, მოგყავთ ყველასათვის ცნობილი ადგილი ბიბლიიდან: „და ვიხილე: აჰა, კრავი იდგა სიონის მთაზე და მასთან ას ორმოცდაოთხი ათასი, რომლებსაც ჰქონდათ შუბლზე მისი სახელი და სახელი მისი მამისა“ (გამც. 14:1).

შემდეგ, ლაპარაკია იმის შესახებ, თუ როგორ და რით დაიმსახურებს მათ ეს ჯილდო. მიუთითებთ, რომ უპირველეს ყოვლისა იმით, რომ მათ არ წაუბილწავთ თავი ქალებთან, უბიწოები არიან: „ესენი მიჰყვებიან კრავს, სადაც არ უნდა წავიდეს. ესენი არიან კაცთა შორის გამოსყიდულნი, როგორც პირველნაყოფი ღვთისა და კრავისათვის. მათი ბაგენი არ იცნობენ სიცრუეს, რადგანაც უბიწონი არიან“ (გამც. 14:1.5). მაგრამ ყველაფერი ამით როდი მთავრდება, ისევე როგორც ნებისმიერ მთავრობას, ასევე იეჰოვასაც ჰყავს თავისი ქვეშევრდომები. აქედან გამომდინარე, „იეჰოვას მოწმეებს“ სწამთ, რომ ამ ზეციური მმართველობის გარდა მარადიული

²¹ რა სწამთ იეჰოვას მოწმეებს? ტრაქტატი, 1993 წ. გვ. 3.

სიცოცხლე მიენიჭება სხვა მილიარდობით ადამიანსაც. საბოლოოდ კი, დედამიწა გადაიქცევა მშვენიერ სამოთხედ, აივსება ღმერთის სამეფოს ღირსეული ქვეშევრდომებით და ყველა დაემორჩილება ქრისტესა და მის თანამმართველთა მეფობას.

ამიტომ, „იეჰოვას“ რწმენით, დედამიწა არასოდეს განადგურდება და შესრულდება ბიბლიის დანაპირები: „მართალნი დაიმკვიდრებენ ქვეყანას და იარსებებენ მასზე უკუნისამდე“ (ფს. 36:29, 109:5).

ღვთის სამეფოს მოსვლა, „იეჰოვას“ თქმით, მოითხოვს ღმერთის უშუალო ჩარევას დედამიწის საქმეებში. როგორც ეს წინასწარმეტყველ დანიელის წიგნშია ნათქვამი: „ზეციური ღმერთი დაამყარებს სამეფოს, რომელიც უკუნისამდე არ დაიქცევა და მისი ხელმწიფება... შემუსრავს და დააქცევს ყველა სამეფოს, თავად კი უკუნისამდე იღვება“ (დან. 2:44).

ყველასათვის ცნობილი და საკმაოდ გახმაურებულია თქვენი მოძღვრების დამოკიდებულება სისხლის მიმართ, კერძოდ, უარის თქმა მის გადასხმაზე (როგორც მთლიანად სისხლის, ისე მისი ძირითადი კომპონენტების: წითელი უჯრედების, პლანმის, თეთრი უჯრედების და თრომბოციტების). ამ ფაქტს „იეჰოველები“ შემდეგ განმარტებენ უკეთებენ: ვინაიდან სიცოცხლე ღვთის მიერ ნაბოძარია, ამიტომ, ადამიანებმა უნდა იცხოვრონ ღვთის მიერ ნაკარნახევი წესებით, რომლებიც საღმრთო წერილშია გადმოცემული (2 ტიმ. 3:16, 17; გამც. 4:11). ეს წიგნი კი გვეუბნება, რომ მართალია ღმერთმა უფლება მისცა ადამიანებს ცხოველთა ჭამისა (დაბ. 9:4), მაგრამ აუკრძალა მათი სისხლის ანუ მათი სულის ჭამა. სხვაგვარად, სიცოცხლე, ცოცხალი ადამიანის სისხლი იგივე სიცოცხლეა. ამასთან მოშველიებულია ციტატები ლევიანების (3:17; 17:10, 11, 14) და მეორე რჯულის (12:16, 23) წიგნებიდან. იგივე აზრი მეორდება ახალ აღთქმაშიც, როგორც განმარტავენ: „ეს აკრძალვა ჯანმრთელობის დაცვის თვალსაზრისით კი არ მისცა ღმერთმა მათ, არამედ სისხლის სიწმინდის გამო“ (საქმ. 15:19, 20, 29).

„იეჰოველები“ ასევე ბიბლიაზე დაყრდნობით ფიქრობენ, რომ სიწმინდე უკავშირდება იესო ქრისტეს მიერ დაღვრილ სისხლს, რომელიც ადამიანურ სიცოცხლეს წარმოადგენდა და კაცობრიობის სასარგებლოდ იქნა გაღებული, რომ სწორედ ეს არის ქრისტიანული იმედის საძირკველი. მისი წყალობით შეიძლება ცოდვების მიტევება და მარადიული ცხოვრების იმედი³¹ (ეფეს. 1:7). ხოლო „იეჰოვას მოწმეები“ ასრულებენ ბიბლიურ მითითებას და მოითხოვენ უბრალო მკურნალობას, სხვა სისხლის შემცველი პრეპარატებით (საქმ. 15:29).

ზოგის თქმით, ღვთის მიერ სისხლის ჭამის აკრძალვა მხოლოდ სისხლის ჭამას ეხება, მაგრამ თვით სიტყვა „მოერიდეთ“ პირდაპირ აჩვენებს,

³¹ სისხლი, რატომ არის ასე ძვირფასი. ჟურნალი „გამოიღვიძეთ“, 2008, აგვისტოს ნომერი, გვ. 10-12.

რომ ეს ასე არ არის. მათ ასეთი მაგალითიც მოაქვთ, თუ ექიმი გვეუბნება, რომ მოვერიდოთ ალკოჰოლს, ჩვენ არ უნდა ვიფიქროთ, რომ მისი მიღება ვენიდან არის შესაძლებელი.⁴

რაც შეეხება ჩვენს ამქვეყნიურ ცხოვრებას აქ, იელოველთა მტკიცებით, პირველ რიგში უნდა გვიყვარდეს ღმერთი იეჰოვა გულითა, სულითა, გონებითა და ძალითა ჩვენითა და მოყვასი ჩვენი, ვითარცა თავი ჩვენი. არ არსებობს ჩვენს შორის ეროვნების, რასის ან სოციალური მდგომარეობის გარჩევა (მრკ. 12:30, 31).

თქვენ ყოველთვის ხაზს უსვამთ, რომ არ ერევით, გვერდს უვლით პოლიტიკურ საქმიანობას. ეს დამოკიდებულება მქლავნდება ყველა ერში მყოფ ქრისტიან ძმებს შორის (იშველიებთ ამონარიდებს იოანეს სახარებაიდან 13:35 და იოანეს პირველი ეპისტოლეიდან 3:10-12) და შესაბამისად, იცავთ ნეიტრალურ პოზიციას და არ ერევით ერების პოლიტიკურ საქმეებში, ცდილობთ დაემსგავსოთ იესოს ადრინდელ მოწაფეებს, რომელთა შესახებაც მან თქვა: „ისინი არაამქვეყნიურნი არიან, როგორც მე ვარ არა-ამქვეყნიური“ (ინ. 17:11). ხაზს უსვამთ ღღეს გაგრცელებული ისეთი ამორალური საქმეებისაგან თავის არიდებას, როგორიცაა: სიცრუე, ქურდობა, მრუშობა, სიძვა, ჰომოსექსუალიზმი, სისხლის ბოროტად გამოყენება, კერპთაყვანისმცემლობა და სხვ. (მიუთითებთ I კორ. 6:9-11; ეფეს. 5:3-5; საქმ. 15:28, 29).

და კიდევ ერთ თქვენს თავისებურებას მინდა გავუსვა ხაზი – ესაა თქვენი კარდაკარ სიარული, რათა ადამიანებს შეატყობინოთ იმ ერთადერთი ნაპოვნი გზის შესახებ, რომელმაც ისინი ღვთის სასუფეველში უნდა მიიყვანოს. ეს იმ დროს ხდება, როდესაც ვვანგელისტები, ადვენტიისტები და სხვა დენომინაციების წარმომადგენლები კარდაკარ არ დადიან.

თავის ერთ-ერთ წიგნში მკვლევარმა ჯონათან ტურლიმ საინტერესო ფაქტი აღნიშნა: „იეჰოვას მოწმეების“ ხსენებაზე ხალხს მაშინვე თვალწინ წარმოუდგება მქადაგებელი, რომელიც არახელსაყრელ პირობებშიც კი ქადაგებს კარდაკარ. მისი თქმით: „იეჰოვას მოწმეები“ კარდაკარ უბრალოდ იმიტომ კი არ დადიან, რომ ხალხი თავიან რწმენაზე მოაქციონ, არამედ იმიტომ, რომ ეს მათი რწმენის არსია“.⁵

* * *

თითქმის ყველაფერი, რაც ძირითადად მიმანხნდა „იეჰოვურ მოძღვრებაში“, ვთქვი. თუმცა, შეიძლება, ამ მხრივ კიდევ ღიდხანს შეიძლება გამეგრძელებინა საუბარი და სხვა ნიუანსებსაც შევხებოდი, რაც განასხვავებს „იეჰოველთა“ მოძღვრებას ტრადიციული ორთოდოქსული ღვთისმეტყველებისაგან, მაგრამ, ვფიქრობ, რომ ამ ერთი საუბრისათვის ესეც

⁴ იქვე.

⁵ Cato Supreme Court Review. 2001, 2002.

საკმარისია. ახლა, ისღა დამრჩენია, ვთქვა, თუ რამდენად ობიექტურად და მისაღებად ვთვლი ამ პრინციპებს ორთოდოქსულ ქრისტიანულ მსოფლმხედველობასთან, დოგმატებთან და რელიგიურ პრაქტიკასთან მიმართებაში. რამდენად შეესატყვისება ბიბლიის ეს ახალი, „იეჰოვური“ ინტერპრეტაცია ტრადიციულ ღვთისმეტყველებას, „საღმრთო წერილის“, ეკლესიის მამების ან უფრო გვიანდელი ღვთისმეტყველების ნააზრევს.

ალბათ, დამეთანხმებით, რომ ყოველივე ის, რასაც აქ შევეხე, ორთოდოქსულ ქრისტიანულ მოძღვრებაში სრულიად სხვაგვარად არის გაგებული და ახსნილი, დასაბუთებული და ინტერპრეტირებული.

ამ განსხვავებულ მომენტებზე და განსხვავებულ ხედვაზე, ყოველ მის ნიუანსზე რომ ვისაუბრო, ალბათ ძალიან შორს წავალ, რისთვისაც არანაირი დრო არ გვეყოფა და დღეს ეს სულაც არ არის ჩვენი შეხვედრის ძირითადი მიზანი. წინასწარ მხოლოდ ერთ რამეს ვიტყვი, ყოველივე ის, რაც „იეჰოვურ“ სიახლედ ცხადდება, ბევრ ადამიანში დიდ დაეჭვებას და მრავალ კითხვას აჩენს. უმრავლესობისათვის კი ეს სიახლენი ძირშივე მცდარი და მიუღებელია. აქ არ მინდა ყურადღება გავამახვილო ბიბლიის განსხვავებულ თარგმანზე, არასწორად გაგებულ და ახსნილ ცალკეულ დებულებებზე. ეს, ალბათ, სხვა, ცალკე შეხვედრის დროს შეიძლება გახდეს დავისა და განხილვის საგანი.

გარდა ამისა, მე მაინც ვფიქრობ, რომ ღვთისმეტყველურ საკითხებზე თვითონ ღვთისმეტყველებმა უნდა იკამათონ. მათ უნდა გააკრიტიკონ მათთვის მიუღებელი რელიგიური დებულებები და დაასაბუთონ საკუთარი მოსაზრებების ჭეშმარიტება. რასაკვირველია, მეც შემძლო ამ საკითხებთან დაკავშირებით ჩემი საკუთარი მოსაზრებების წარმოდგენა, ავტორიტეტული წყაროების დასახელება, განსაკუთრებით ისეთ უმნიშვნელოვანეს დოგმატზე, რასაც სამება ჰქვია. მაგრამ ამჯერად ამისგან თავს შევიკავებ.

დღევანდელ შეხვედრაზე მე სხვა კუთხით მინდა წავიდე და სხვა მიმართულებით გაგახედოთ. პირველ რიგში თქვენს ეროვნულ კუთვნილებას, ქართველობას შევეხო. სხვაგვარად რომ ვთქვა, დავსვა კითხვა — თუ რამდენად უწყობს ან უშლის ხელს „იეჰოვური“ მოძღვრება ჩვენს ეროვნულ იდენტობას, ჩვენი ეროვნული მეობის შენარჩუნებას და განვითარებას. ჩვენთვის, საკმაოდ მძიმე მდგომარეობაში ჩაგარდნილი ხალხისათვის, ეს პრობლემა ძალზე მნიშვნელოვანი და აქტუალურია.

არ დავმალავ, საკითხი ძალზე მწვავედ და რადიკალურად დგას — რამდენად ხართ თქვენ ქართველები? ეს მძიმე შეკითხვა იმიტომ გაჩნდა, რომ თქვენმა მოძღვრებამ ფაქტობრივად ხაზი გადაუსვა ყველაფერ იმას, რაც აქამდე შეუქმნია ქართულ ცნობიერებას, ეროვნულ კულტურას, რომელიც ძირითადად ქრისტიანული შინაარსისაა და რომელსაც უმნიშვნელოვანესი ადგილი უკავია არა მხოლოდ ჩვენს ყოფაში, ტრადიციებში, წეს-ჩვეულებებსა თუ ცხოვრების წესში, არამედ ზოგადად მთელს საკაცობრიო კულტურაში.

გულახდილად გეტყვი, რომ ისეთი რწმენა, რომელიც მაიძულებს უარი ვთქვა ჩემს ისტორიულად ჩამოყალიბებულ ფასეულობებზე, ჩვენს ისტორიულ წარსულზე – ჩვენს ჯვარსა და სიონზე, სამთავისზე და ბაგრა-ტზე, გელათსა და მოწამეთაზე, ალავერდსა და გრემზე, ატენსა და ნიკორ-წმინდაზე, ჩვენს მეტეხსა და სამებაზე, დიდებულ საგალობლებზე, უბრწყინვალეს ჰაგიოგრაფიულ ლიტერატურაზე, უმდიდრეს ტრადიციებზე, წეს-ჩვეულებებზე, მთლიანად იმ სულიერ კულტურაზე, რამაც შექმნა და ჩამოაყალიბა ქართველი კაცის ისტორიული ტიპი, ქართველთა საუკუნეების მანძილზე ჩამოყალიბებული ცხოვრების წესზე, ჩემთვის პირადად, როგორც ერთი ქართველისათვის, მიუღებელია.

ასეთი ტიპის რელიგიურ მოძღვრებას, წესით, ჩვენთან ფეხი ვერ უნდა მოკიდებინა, მაგრამ მისი გავრცელების მიზეზთა ძებნასა და ანალიზს ახლა არ შეეუდგები; ვიტყვი მხოლოდ მთავარს, რომ: თუ ასე გაგრძელდა, ჩვენი ეროვნული მეობისა და იდენტობის შენარჩუნება ძალზე გაგვიჭირდება. სრულიად შესაძლებელია, რომ ჩვენ გლობალიზაციის მძიმე და მრუშე ტალღებმა მთლიანად წაგვლეკოს.

ამიტომ, ყოველთვის უნდა გვახსოვდეს, რომ ჩვენ თითქმის ოცი საუკუნეა ქრისტიანები, მართლმადიდებლები ვართ. გვახსოვდეს, რომ ჩვენთან ქრისტიანობა ჯერ კიდევ პირველ საუკუნეში იქადაგეს ანდრია პირველწოდებულმა და სვიმონ კანანელმა, რომ უფრო გვიან, მეოთხე საუკუნეში მოციქულთა სწორის წმიდა ნინოს ქადაგების შედეგად საქართველოში ქრისტიანობა სახელმწიფო რელიგიად იქცა.

ცხადია, ისიც კარგად ვიცით, რომ ქრისტიანობა ქართველთა წიაღში არ წარმოშობილა, ის სხვაგან გაჩნდა და ჩვენთან შემდეგ შემოვიდა, მაგრამ, იმ ისტორიის მიხედვით, რაც მან განვლო საქართველოში, იგი ყოველთვის ეროვნულ რელიგიად აღიქმებოდა. სწორედ მისი დროშით ვცხოვრობდით და ვიბრძოდით, მისი რწმენით შევინარჩუნეთ ის, რასაც ქართველობა ჰქვია. ისტორიამ იცის მრავალი, ჩვენზე მრავალრიცხოვანი და უფრო დიდ ტერიტორიაზე მცხოვრები ხალხი, ქვეყნები, რომლებიც აღიგაგნენ მიწის პირისაგან, და თუ ჩვენ დღესაც ვარსებობთ და ვაგრძელებთ ბრძოლას, ამაში დიდი დამსახურება სწორედ ჩვენს ქრისტიანობას, ჩვენს მართლმადიდებლურ რწმენას მიუძღვის, რომელიც ყოველთვის მოგვიწოდებდა, არ მიგველო სხვათა რწმენა, არ „გავთათრებულიყავით“ და შეგვენარჩუნებინა ჩვენი რელიგია და ქართველობა.

კარგად ამბობს ამის შესახებ ჩვენი ერთ-ერთი გამორჩეული კათოლიკოს-პატრიარქი ამბროსი (ხელაია), რომ: „... საუკეთესო მატარებელი და დამცავი ეროვნული იდეალებისა არის ეროვნული ეკლესია ...ხალხი მჭიდროდ უკავშირებს ერთმანეთს ეკლესიას და სამშობლოს, ვინაიდან ის მთელი თავისი ისტორიის განმავლობაში იცავდა თავის სამშობლოს, მაგრამ ქრისტეს ჯვარსაც ხელიდან არ უშვებდა. ის სისხლს ღვრიდა სარ-

წმუნობის, სამშობლოს დაცვისათვის, მაგრამ სარწმუნოების დაცვაში ხელადა უსათუოდ მამულის დაცვასაც. ეს მას შესისხლხორცებია, გახდომია ჭეშმარიტებად და აუცილებელ მოთხოვნადად. ახლაც ამნაირია ხალხის ფსიქოლოგია და როგორ გინდათ ამოგლიჯოთ ეს ხალხის გულიდან. მრავალი საუკუნის განმავლობაში ამ მისი (ცხოვრების) ღრმად ჩაერილ საძირკველზე, მას აუშენებია მკვიდრი შენობა თავისი ეროვნული ცხოვრებისა და შექმნების და როგორ გნებავთ ახლა ეს საძირკველი გამოუვცვალოთ ამ დიად შენობას და ჩაუყაროთ ახალი ამავე სიღრმეში? მოსახერხებელია განა ამნაირი ცდა, საძირკველის გამოცვლა არ შეარყევს თვის შენობას? თუ ეს მოსახერხებელია და სამომაროც არ არის, მაშინ გკითხავთ, ამ ახალ საძირკველს გამაგრებისათვის რამდენი საუკუნის განუწყვეტელი მედგარი შრომის განმეორებაა საჭირო ხალხისათვის? ვისთვის ან რისთვის არის ეს საჭირო, სასურველი? ასე იტყვიან ისინი, ვინც ხალხს ართმევენ სარწმუნობას, ეროვნულ შენობას უნდათ გამოაცალონ ბურჯი, რომელზეც ის აშენებულია....

ვემსახუროთ თავისუფალ ეროვნულ ეკლესიას და ის მოგვცემს ძალას, შევანახვიოთ ჩვენს ხალხს ეროვნული სახე და თავისუფლება. ეროვნული ეკლესიის თავისუფლება გულისხმობს ეროვნულ თავისუფლებასაც“.

ეს სიტყვები ამბროსი ხელაიამ, რომელიც მოგვიწოდებდა შემოკრებილიყავით ეროვნული ეკლესიის გარშემო, წარმოთქვა სულ სხვა დროსა და სხვა ვითარებაში, როცა ტრადიციულ, ეროვნულ ეკლესიას ბოლშევიკური საფრთხე დაემუქრა, მაგრამ იგივე კითხვები და წუხილი ჩნდება „იეჰოვას მოწმეების“ და სხვა მისი მსგავსი რელიგიური დენომინაციების მიმართ, რომლებიც ცდილობენ დაუპირისპირდნენ მართლმადიდებლობას, საუკუნეთა მანძილზე ნაფერებსა და ნაზარდს, ეროვნულ რანგში აყვანილ სარწმუნობას, მის საფუძველზე აღმოცენებულ ცხოვრების წესსა და მის მაგივრად დანერგონ სულ სხვაგან, სხვა საფუძველზე და ნიადაგზე გვიან აღმოცენებული რელიგია, რომელსაც არანაირი კავშირი არა აქვს ქართველთა ცხოვრებასთან, მის მიზნებსა და ამოცანებთან, ტრადიციებსა და წეს-ჩვეულებებთან, ცხოვრების წესთან.

ამასთან დაკავშირებით მინდა გავიხსენო ერთი ამბავი, რომელიც ათიოდე წლის წინ მოხდა. რაჭაში, კურორტ უწერაში არსებული სანატორიუმი ზაფხულში იქირავა ამერიკული წარმოშობის ერთ-ერთმა დენომინაციამ. მისი წევრები ძირითადად ქართველები იყვნენ, მაგრამ, როდესაც მათი რიტუალები სრულდებოდა რაღაც განსხვავებული, ჩვენთვის უჩვეულო მუსიკალური გაფორმებით, იფიქრებდით, რომ სადღაც შორს, სულ სხვა ქვეყანაში მოხვდით. იმ ზაფხულს თითქოს შეცბუნებული იდგა სანატორიუმის ტერიტორიაზე არსებული XII საუკუნის მართლმადიდებლური ტაძარი და 800-წლოვანი უზარმაზარი ცაცხვის ხეები. არ დაგვიმალავთ, რაღაც უცნაური გრძნობა დამეუფლა, თითქოს ვიდაცამ რაღაც ძალიან

ძვირფასი, ახლობელი და შშობლიური წამართვა. ეს გრძნობა მას შემდეგაც ვერაფრით ვერ დავივიწყე.

ჩემო ძვირფასო დებო და ძმებო! ჩვენ პატარა ერი ვართ. გულშემატკივარი ნაკლებად გვყავს, შეიძლება ვთქვათ, რომ ობლები ვართ. ამიტომ, მეტი გონიერება და სიფრთხილე გვმართებს. როგორც ზემოთ ვთქვი, ისტორიულმა ქართველებმა მრავალი ხალხი დაღუპა და გადააგვარა. ჩვენ, ღვთის მადლით, გადავრჩით, მაგრამ განსაცდელი და გაქრობის საფრთხე მართო წარსულში როდი იყო. ცხოვრება მეტად მძიმეა, ადამიანთა მოდგმის ისტორია მოულოდნელობითაა სავსე. ეს საფრთხე გლობალიზაციის ასეთი სწრაფი გავრცელების პირობებში უფრო საშიში გახდა. გარდა ამისა, ძალიან ცუდ გარემოში გვიწევს ცხოვრება. ჩვენი მეზობლები ჩასაფრებულნი არიან, ხარბად უცქერიან ჩვენს ტერიტორიებს, რომლის 20 პროცენტიც, იმედი ვიქონიოთ, რომ დროებით, მაგრამ დაკარგული გვაქვს. ასეთ პირობებში ეროვნული ინტერესების დაცვაზე რელიგიური მოტივით უარის თქმა, რასაც „ეპოვას მოწმეები“ აკეთებენ, დამღუპველია.

მართალი გითხრათ, არ ვიცი – რამდენად საჭიროებთ ან რამდენად მიიღებთ ჩემს რჩევას, მაგრამ მაინც გეტყვი, ალბათ, აჯობებდა თუ უფრო მეტს იფიქრებდით თქვენს ეროვნულ წარმომავლობაზე – ქართველობაზე, იმ ტრადიციებსა და ფასეულობებზე, რაც ქართველ ხალხს საუკუნეთა მანძილზე შეუქმნია, რათა ასე ხელაღებით არ უარგეყოთ ჩვენი ეროვნული ენერჯით და სისხლით შექმნილი კულტურული მემკვიდრეობა.

ის, რომ თქვენ განსხვავებულ, გაუცხოებულ ქართველებად იქცით, უკვე ფაქტია; თუმცა ისიც საკითხავია: ხართ კი საერთოდ ქართველები? თქვენ უკვე სხვანაირად გლოვობთ და დღესასწაულობთ, სხვანაირი ცხოვრების წესი გაქვთ და სხვა ფასეულობებს აყენებთ წინ. ჩვენ ახლა იმის ფუფუნების საშუალება ნამდვილად არა გვაქვს, რომ ისედაც დასუსტებული საქართველო კიდევ უფრო დაუაქუცმაცოთ, სხვადასხვაგვარად მოაზროვნე ჯგუფებად დაეყოთ, რომელთაც მიზნებიც განსხვავებული ექნებათ.

ხომ ხედავთ, ჩვენს ირგვლივ მყოფნი ყველაფერს გვედავებიან – მამულს, სახლებს, ცას და მიწას, ჩვენ წილ შხესა და მთვარეს. ხომ გვახსოვს, მრავალზე მრავალი საუკუნე იბრძოდა ებრაელი ხალხი იმისათვის, რომ თავისი მრავალი საუკუნის წინ დაკარგული ქვეყანა აღედგინა, თავისი მუდმივი სახლი ჰქონოდა და დიდი მცდელობით აღადგინა კიდევ. ჩვენ სამშობლო გვაქვს და ასე უდიერად რატომ ვექცევით, რატომ არ ვუფრთხილდებით მას. ერთხელ უკვე ვწერდი ამის შესახებ, რომ არაუინ არ არის უსამშობლო ადამიანზე საცოდავი. რატომ ჩავდივართ ამ საქმეს?

თქვენ რიცხვი საკმაოდ გაიზარდა, თქვენს თანამორწმუნებს სადღა არ შევხვედრივარ, საქართველოს თვით ყველაზე შორეულ რაიონებსა თუ სოფლებშიც კი. თქვენს გარდა, ასე კარდაკარ არცერთი რელიგიური დენომინაცია თუ ჯგუფი არ ღადის. რასაკვირველია, გაოცებას იწვევს თქვე-

ნი ორგანიზებულობა და მონდომება, რომლითაც „იეპოველთა“ რიგების გაზრდის ამოცანას ასრულებთ. მაგრამ, ალბათ, აჯობებდა ეს თქვენი მონდომება სხვა საქმეში, სამშობლოსთვის ერთგულებაში გამოგეხატათ. უფრო მეტად გყვარებოდით საქართველო და გეფიქრათ მის მომავალსა და კეთილდღეობაზე, ნაკლები გეფიქრათ არმაგედონზე, რომელსაც აგერ უკვე მერამდენედ წინასწარმეტყველებთ და იგი არა და არ დგება.

ალბათ, უნდა დავაფასოთ ჩვენი სულიერი და ეროვნული ფასეულობები, შევიკრათ ერთ მუჭად, რათა გადავრჩეთ, გლობალიზაციის მძიმე და მრუშე ტალღებს გავუძლოთ, გადავარჩინოთ და შევინარჩუნოთ ეროვნული სახე და ჩვენი მეტად საინტერესო, თვითმყოფადი და საუკუნეების მანძილზე რუდუნებით შექმნილი კულტურა.

